

Lisa 1. Tallinna külustusala analüüs ja profileerimine

RMK sisemise tööühma tööna koondati taustinfot ja analüüsiti edasiste arengusuundade planeerimiseks külustusala koosseisus olevate puhke- ja kaitsealade tugevusi, nõrkusi, võimalusi ja ohtusid. Samuti valmisid puhke- ja kaitsealade profiilide mustandversioonid, mis aitavad selgemini esile tuua iga puhke- ja kaitseala erisusi ning on aluseks edasiste arengute planeerimisel ja külustajatele alade eripärade tutvustamisel.

Lisaks eelnevalt kirjeldatule, analüüsiti RMK sisemises tööühmas külustusala koosseisus olevate külustuskeskuste hetkeolukorda, nende tugevusi, nõrkusi, võimalusi ning ohtusid. On oluline, et külustuskeskuste tegevus toetab ja täiendab külustusala puhke- ja kaitsealade profiile.

Käesolev materjal on kokkuvõtte tööühma tööst. Külustuskeskuste analüüsid on paigutatud tekstis selle puhke- või kaitseala juurde, kus antud külustuskeskus asub.

1. Analüüsi kokkuvõte

1.1. Tallinna ümbruse puhkeala

Linnastressi maha raputamiseks seljakott selga ja loodusesse liikuma.

Tallinna ümbruse puhkeala pakub huvitavaid metsaelamusi nii linnas sees kui ka linnast väljas oma loodusradade, telkimisalade ja lõkkekohtadega. Puhkeala päriks on Keila-Joa mõisa park, mis on üheks Eesti esinduspargiks.

Külastaja:

35-44 aastane (28%), kõrgharidusega (43%), Eestist (89%), Tallinna elanik (49%), külastab 2-5 inimese seltskonnas (70%), oma perega (48%) või sõpradega (45%), 63% kõige tähtsam sihtpunkt, 41% suvel (23% kevadel, 22% sügisel), 77% korduvkülastaja, päevased külastajad 90%. Kõige olulisemad tegevused: jalutamine, metsas olemine, looduse vaatlemine, looduse pildistamine, loodusrajaga tutvumine, pikniku pidamine ja ujumine.

Külastajate rahulolu:

Tallinna puhkeala võrreldav külastajarahuloluindeks oli 2010.aastal 4,11, 2015.aastal 4,22 (üleriigiline keskmine külastajarahuloluindeks 2015. aastal oli 4,40).

Külastajate rahulolu hinnang teenuste ja rajatiste kvaliteedile on püsinud stabiilne või tõusnud kõikide näitajate osas. Enim on hinnang tõusnud radade, jäätmemajanduse korraldamise ja ettevõtjate pakutavate teenuste osas. Külastuse vastavus ootustele on tõusnud kõikide näitajate osas (looduskeskkond, harrastusvõimalused, puhkekohad-rajatised). Häirivate tegurite näitajate osas hinnangud võrdselt madalad kõikide näitajate osas, varasemast pisut enam häirivad külastajat majandustegevus looduses, teiste külastajate rohkus ja teiste külastajate käitumine. Külastajate rahulolu hinnang kokkuvõtvalt on tõusnud teenuste, keskkonna ja ootuste vallas, vaid pisut on langenud häirivate tegurite hinnang.

Koormustaluvus:

Tallinna ümbruse puhkealal viidi esimene seirering läbi 2009., teine 2014. a. 2018. aastal toimus seire 28 seireobjektidel, millest pinnase seisund olemasoleva meetoodika alusel hinnati 24. Hinnatud seireobjektidest moodustavad 70,8% objektid, mille pinnase ja alustaimestiku seisund on väga hea või hea ning 25% rahuldav ning ühel (4,2%) mitterahuldav. 2018. aastal kordusseires olnud objektide indeksi muutuse alusel moodustavad 83,4% objektid, mille seisund on stabiilne või suhteliselt stabiilne. Kahe seireobjekti pinnase ja alustaimestiku seisundi muutus on olnud suurem ning nende seisund on halvenenud.

Tallinna ümbruse puhkeala SWOT analüüs

Tugevused:

Tallinna lähedus ja võrdlemisi kerge ligipääsetavus objektidele (feedevõrk, ühistransport)

Vaatamata tihedale asustusele on objektid asulatest eraldatud (saared metsas) - tugev looduslik kontrast linnastunud piirkonnas metsa saarte näol

Keila-Joa park - oluline riiklik esinduspark

Suure külastatavusega objektid sh korduvkülastatavus suur/aastaringne külastus

Objektide tugev seotus merega - läbivaks jooneks ranniku objektidel on Balti klint

Objektid on külastajate seas hinnatud

Märkimisväärne osakaal külastajate hulgas turistidel (11%)

3 matkateed seovad olemasolevaid objekte

Alal on oma külastuskeskus

Nõrkused:

Huvide konfliktid erinevate külastusviiside vahel

Suur kasutuskoormus

Suur hoolduskoormus (prügistamine, remont)

Loodus- ja loodusõpperadade vähesus

Külastuskeskust külastavad valdavalt grupid, juhukülastusi või perekülastusi vähem

Ühistranspordi vähesus

Võimalused:

Lüua loodusõpperadasid olemasoleva taristu juurde (nt Meremõisa, Leetse)

Planeerida objektid viisil, mis soosib külastusviiside huvide konflikte vältimist (alade nn tzoneerimine)

Parem teavitustöö:

- valla lehtede kasutamine
- kogukonnaga otsene suhtlemine jmt

Ettevõtjatega koostöö tihendamise (küttepude müük)

Rajatiste rekonstrueerimisel on kõrgendatud tähelepanu materjalide valikul vandalismi kindlusele

Külastuskeskuse külastuse suurendamine, teenuste ja tegevuste mitmekesistamine

Ohud:

Suur külastuskoormus võib ületada koormustaluvuse

Privaatsuse puudumine

Ressursside vähenemine (nt EU rahastus)

1.2 RMK Viimsi külastuskeskus

Tallinna ümbruse puhkeala keskuseks olev Viimsi külastuskeskus avati 2010. aasta kevadel endises Viimsi metskonna kontoris.

Nüüdseks on avatud külastuskeskuse õuel asuv renoveeritud mõisaaegne karjalaut, kus asub püsinäitus „Metsas on väge!“, mis ootab igas vanuses inimesi, et katsudes, vaadates, uurides ja nuputades oma metsavägi leida.

Näitus tutvustab metsa hüvesid, mida mets pakub inimesele, ning metsa tähtsust looduskeskkonnale: mets on oluline töö- ja soojaandja, inspiratsiooniallikas ja spordihall, peavari ja pelgupaik, sahver ja varakamber, ilu looja ja puhkepaik. Tänapäevane kaasahaarav näitus pakub igale osalejale võimalusi avastada, uurida ja nuputada, milles peitub metsa vägi.

Püsinäituse põhjal on koostatud erinevaid programme, et panna külastaja mõtlema metsast saadavatele hüvedele ja inimtegevuse mõjule; avada metsa väärtust meie rahvuskultuuris, majanduses ja igapäeva elus; leida seoseid metsa eluringis; äratada huvi ja austust looduse vastu.

Õigel jahimehel on ikka õnne tarvis, et pea püsti jahilt naasta. Heal marjulisel aga silma teravat ja metsamehel hoopis rammu vägevat, et, väega nägevat, metsast õige pirakas puu välja tuua. Kus peitub metsa vägi? Kust siis leida seda, mida otsima pole õpetatud? Mõtlevat panevat on püsinäitusel palju. Neid mõtteid aitavad koondada ja tähelepanu selles paljususes suunata keskuse tublid juhendajad.

Lisaks näitusele pakub RMK Viimsi külastuskeskus loodusprogramme ja temaatilisi õppepäevi nii lastele kui täiskasvanutele, samuti tutvustatakse metsapuhkuse võimalusi Tallinna ümbruses ja üle Eesti.

Tallinna ümbruse puhkeala pakub huvitavaid metsaelamusi nii linnas sees kui ka linnast väljas oma loodusradade, telkimisalade ja lõkkekohtadega.

Viimsi külustuskeskuse SWOT analüüs

1.3. Naissaare looduspark

Kontrastide saar – elamus esimesest sammust paadile.

Ajahambast puretud teid ja radu mööda kulgevad matkarajad, mis tutvustavad saare loodusväärtusi, militaar- ja kultuuripärandit. Tee lõket ja telgi ning naudi pealinna peopesal.

Küllastaja:

25-34 aastane (30%), kõrgharidusega (58%), Eestist (86%), Tallinna elanik (59%), küllastab 2-5 inimese seltskonnas (48%), oma perega (32%) või sõpradega (31%), 81% kõige tähtsam sihtpunkt, 62% suvel, 33% korduvküllastaja, päevaseid küllastajaid 60%. Kõige olulisemad tegevused: jalutamine, matkamine, looduse vaatlemine, jalgrattasõit, pärandkultuuriobjektidega tutvumine.

Küllastajate rahulolu:

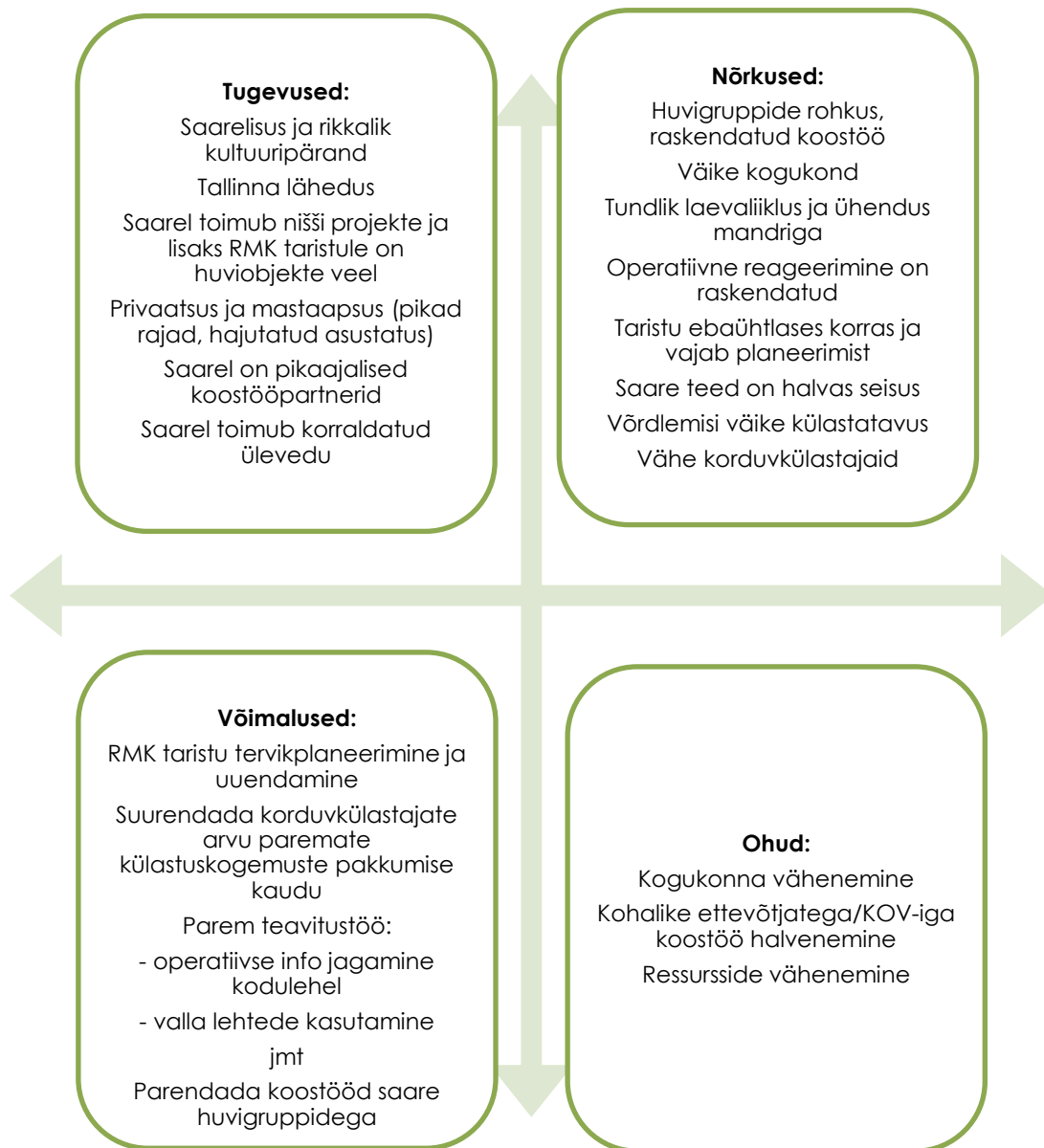
Naissaare looduspargi võrreldav küllastajarahuloluindeks oli 2010. aastal 4,03, 2015. aastal 4,00 (üleriigiline keskmine küllastajarahuloluindeks 2015. aastal oli 4,40).

Üldiselt hinnati looduspargi teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda küllaltki heaks või keskpäraseks. Parimaks hindasid ala küllastajad radade ja telkimisalade ning –kohtade kvaliteeti (Joonis 5). Kõrgelt hinnati ala nauditavust puutumata looduse kvaliteeti ja maastiku vahelduvust. Halvima hinnangu andsid küllastajad erivajadustega inimestega arvestava taristu, kirjaliku infomaterjali, teede võrgustiku, käimlate, jäätmemajanduse korralduse ja viidastuse kvaliteedile. Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 80% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid küllastajad erivajadusega inimestega arvestava taristu, kirjaliku infomaterjali ja trükiste ning jäätmemajanduse korralduse hulgale.

Koormustaluvus:

Naissaare looduspargi seireobjektidel viidi esimene seirering läbi 2012. ning teine 2019. aastal. Seire toimus neljal seireobjektil, millest ühe pinnase ja alustaimestiku seisund oli väga hea, ühel hea ning kahel peamiselt looduslikest tingimustest tulenevalt mitterahuldav (mõlemal objektil esineb paljandunud mineraalpinnasega ala). 2019. aastal toimunud kordusseire (2 objekti) andmetel oli Naissaare telkimisala pinnase ja alustaimestiku seisund varasemate seireandmetega võrreldes suhteliselt stabiilne ning Hülkari puhkekohal halvenenud.

Naissaare looduspargi SWOT analüüs

2. Profileerimise kokkuvõte

Naissaare looduspark

Kontrastide saar – elamus esimesest sammust paadile

Ajahambast puretud teid ja radu mööda kulgevad matkarajad, mis tutvustavad saare loodusväärtusi, militaar- ja kultuuripärandit. Tee lõket ja telgi ning naudi pealinna peopesal.

Tallinna ümbruse puhkeala

Linnastressi maha raputamiseks seljakott selga ja loodusesse liikuma.

Tallinna ümbruse puhkeala pakub huvitavaid metsaelamusi nii linnas sees kui ka linnast väljas oma loodusradade, telkimisalade ja lõkkekohtadega. Puhkeala pärliks on Keila-Joa mõisa park, mis on üheks Eesti esinduspargiks.

